

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exacta Facti Species Cum solida Remonstratione non
existentis Prætensæ Electionis Serenissimi Principis
Josephi Clementis Bavarïæ Ducis junctâ resolutione
diversarum quæstionum pro firmanda ...**

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Probatur non extare Electionem pro Serenissimo Principe Josepho
Clemente Bavarïæ Duce.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38262

N.3. omnia ità peracta esse instrumentum desuper expeditum
Latius probat summario. N. 3.

Exquà porrò facti serie, licet evidenter pateat, de Serenissimo Principe Josepho Clemente nullam fuisse celebratam Electionem Communem, per unum ex parte illorum, qui vota sua in ipsum direxerant; Nihilominus cum per errorem ex facti ignorantia procedentem, memoratus Serenissimus Princeps Josephus Clemens novem votis electus esse passim asseratur, & prætersam ejus electionem solenni postulationi Eminentissimi Domini Cardinalis Landgravii de Fürstenberg præferendam esse multi, nec jurium satis gnari, nec de facto debite informati, perperam existiment; idcirco ad hujusmodi juris & facti errorem detegendum, sequentes quæstiones cum suis resolutionibus exhibentur.

Quarum prima est.

Videlicet.

Quæstio-
nes ex fa-
cto re-
sultantes

I.
AN pro Serenissimo Principe Josepho Clemente, Bavarie Duce extet electio, eaque Canonica, quæ per Sanctissimum veniat confirmanda?

II.

An potius constet de Eminentissimi Domini Cardinalis Landgravii de Fürstenberg postulatione solenni. Eâq; Canonica, à majori & saniori parte Capituli facta, per sanctissimum Dominum nostrum admittenda?

Probatur non extare Electionem pro Serenissimo Principe Josepho Clemente Bavarie Duce.

PRo solidiori resolutione primæ quæstionis præmittitur. Primò, in præsentî casu tractari de Electione vel solem-

solemni postulatione Archi-Episcopi, adeoque in ea seruari debuisse unam ex formis in Concilio generali Lateranensi, & *Cap. Quia propter 42. de Elect.* præscriptis; Et cum in dicto *Cap. quia propter &c.* dentur tres formulæ Electionis, per *Scrutinium* scilicet, *Compromissum*, & *quasi inspirationem* (quæ ultima verè non est formula) & in casu nostro fuerit à majore parte Capituli electa forma *Scrutini* inter alias primaria, & dicitur esse necessitatis, ita ut uno solo instante, cæteri Capitulares ad eam amplectendam & observandam astringantur, *Mandagot. de Elect. cap. 21. ibi. Quoniam tres eligendi formæ, videlicet scrutini, Compromissi, divinæ Inspirationis traduntur in Concilio generali &c. sciendum est, quod prima forma necessitatis dicitur, quoniam ad procedendum per eam etiam uno solo instante, cæteri necessario astringuntur, ubi additio in verbis. Uno solo expresse subjungit, quod ita teneat curia Romana &c.* Unde cum major pars Capituli, per formam *Scrutini* in Electionis vel postulationis negotio procedendum esse concluderit, illa punctualiter seruari debuit, etiam à majori parte Capituli, utpotè quæ eandem amplecti debuit & amplexa fuit; atque unanimi Consensu cum majori parte, tres Dominos scrutatores assumpsit, seque cum reliquis *scrutinio* subjecit. Maximè cum forma *Scrutini* in Electionibus Archi-Episcoporum Colonien- sium hætenus observari solita sit, & signanter in Electione Defuncti Serenissimi Archi-Episcopi & Electoris Maximiliani Henrici, felicissimæ recordationis, observata fuerit, uti per processum desuper expeditum Illustrissimo Domino Nuntio Apostolico probatum fuit, cujus clausula concernens datur Sub N. 4.

Præmittitur secundò, plura esse substantialia in forma *Scrutini* observanda, quibus omisis Electio remanet irrita, ipso jure, ut est textus litteralis in dicto *cap. Quia propter &c.* Versu *Aliter Electio facta non valeat* Quæ verba

N.4.

8.
ba important decretum irritans, ideoque ipsam Electionem, ob formam ritè non observatam inficiunt, ut Electionis nomen non mereatur, uti sæpius decidit vota magistralibus decisionibus coram Coccin. relatis, per Nicolaz ad concordata Germaniæ tit. 1. dub. 1. §. 4. & in puncto docet Mandagot. de Elect. Cap. 22. Ibiq; additio in Verbo Irrita &c. cum aliis cumulatis, per Barbos. in cap. Quia propter &c. ad verba: *Aliter Electio facta non valeat*, N. 30. ubi ex unanimi opinione firmat, quod verba ista habeant vim decreti irritantis. Quando enim clausula, *Aliter facta non valeat*. Respicit ipsum actum celebrandum, tunc si actus deficit in eo, quod lex decernit adesse ipsi actui, importat nullitatem actus *Ipsa Jure*: & ex hac ratione Passer. de Elect. Cap. 9. q. 7. sine dubio tenendum esse docet, quod Electio non servatâ formâ Capituli, *Quia propter &c.* sit irrita ipsa Jure, per Authoritates magnò numero ibidem adductas.

Præmittitur tertio inter reliqua substantialia requisita formæ Scrutiniî contineri sequentia videlicet. 1. Quod assumantur tres Scrutatores de gremio fide digni. 2. Quod à Scrutatoribus vota cunctorum secretè & sigillatim exquirantur. 3. Quod vota exquisita in scriptis redigantur, 4. Quod vota in scriptis redacta mox in communi publicentur. 5. Quod collatio fiat votorum. 6. Quod collatione factâ statim fuit communis Electio, & quidem. 7. Per unum ex Capitularibus, suo & majoris partis Capituli, vel illorum nomine, qui cum ipso consenserunt.

Cum autem de quinque primis requisitis hic enumeratis non intret, quæstio, ex eo quod scrutatores tres de gremio fide digni unanimiter fuerint assumpti, & ab illis subsequuta fuerit votorum exquisitio, publicatio facta in Communi, & habita collatio &c. Solum restat inquirendum, an de Serenissimo Principe Josepho Clemente ex Ducibus Bavaricæ, per unum ex iis, qui in personam ejus eli-
gen-

gendam in scrutinio consenserant, postquam ipsis declaratum fuit, novem vota in ipsius personam esse directa, debuerit fieri, & facta sit communis Electio? Textus est clarus in *Cap. cum post petitam 46. de Electione*: ubi traditur quod post factam publicationem consensuum, & collationem votorum, incontinenti debeat fieri Communis electio, adeo, ut si per aliquod temporis intervallum Communis Electio differatur, & eo usque protrahatur, donec capitulum Electionis fuerit dissolutum, etiam si postmodum ex intervallo finiri contingat, etiam concorditer ab omnibus, tamen sit ipso jure nulla, & propter inordinatum processum pro tali declaranda, ut firmat, dictus textus ad litteram. Ibidemque *Gloss. in figuratione Casus, & in verbo, protraham, Mandagot. de Elect. Cap. 22. & ibi additio Lit. K.*

Et quod sit unum ex substantialibus requisitis, ut post collationem Electio fiat in continenti, nullo scilicet actu extraneo intermedio, alias verò non valeat, tradit *Fagnan. in cap. publicato de Elect. N. 60. & 61.* ubi dicit ad hoc esse textum in *Cap. Cum post petitam, de Elect.* cum addito, quod ita tradant omnes in *Capite quia propter. Præsertim Abbas N. 16.* dicitque hoc maximè procedere, quando Electio protrahitur, *per simplicitatem vel negligentiam Electorum, & quod substantiale sit, ut post factam collationem statim fiat communis Electio, probat idem Fagnan. in Cap. Quia propter. N. 59.* per clara verba textus ibi. *Is collatione habitâ eligatur.*

Pluribus hanc sententiam confirmat *Passerin. de Elect. Cap. 19. q. 5. N. 20.* Ubi probat, quod verba in *Cap. Quia propter &c.* ut collatione habitâ *Is eligatur &c.* importent substantialem actum Canonice Electionis.

Et si enim videri possit imperitis, quod tunc Electio fiat, quando dantur vota in scrutinio, tamen hallucinantur gravissimè, & supinam produnt ignorantiam, eò quod ipse Electionis actus denum sequatur, postquam vota in scrutinio

B

fue-

fuerunt data, & in communi publicata, eorundemque collatio facta.

Actus enim præambulus, per quem Electores in scrutinio votum conferunt, est quoddam viale duntaxat, imperfectum & præparatorium ad ipsam Electionem celebrandam, ex quo præambulo nullum jus acquiritur illi, qui nominatus est in scrutinio, sed solummodo explicatur desiderium & consensus, ut eligatur ille, qui nominatur in scrutinio, Electio autem tunc demum celebratur, quando post exquisita, in scriptis redacta, in communi publicata & collationata vota, unus suo & totius, vel majoris partis Capituli, vel illorum, qui secum consenserunt, nomine, eligit, dicendo. Ego N. Talem N. vice meâ & majoris partis Capituli, vel illorum, qui mecum consenserunt, in Archi-Episcopum eligo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.

Ordo siquidem præmissorum actuum est de substantia Electionis Canonicae, ita ut quilibet eorum successivè fieri debeat, videlicet, ut primò assumantur scrutatores, postea fiat scrutinium, deinde sequatur publicatio scrutini, mox votorum Collatio, ac demum subsequatur Communis Electio; ut post Mandagot *de Elect. Cap. 22.* punctualiter notat, *Passerin. de Election. Cap. 19. q. 7. per totum & cum aliis Fagnan. in Cap. Quia propter. N. 59.* Ubi tradit esse substantiale, ut post habitam Collationem sequatur communis Electio, juxta litteram in verbis, *Is collatione habitâ eligatur.* Pro qua sententiâ extat textus clarus in Cap. *in Genesi. 55. de Elect.* Ubi pontifex Gregorius nonus inquit, cum in concilio caveatur, ut is collatione habitâ eligatur, in quem omnes, vel major pars capituli consensit, si electio communiter celebrata non sit, & communis electio non subsequatur, cum ex singularibus & particularibus consensibus in scrutinio datis, non detur Electio universalis, vel communis, non posse dici celebratam Electionem; *Ideoque Electionem aliter factam,*

utpotè contra formam Concilii attentatam, irritam & inanem esse. Ubi Glossa in verbo *irritam* adducit textum cum eodem concordantem in cap. *Ecclesia vestra. 48. de Elect.* in quo ad præcisos terminos præsentis nostri casus expressè decisum habetur, quod Pontifex considerans, quod post publicationem scrutini, & habitam Collationem, non fuerit subsecuta communis electio, nulla posset dici adesse Electio, & notat ibidem Glossa in figuratone casus, & in verbo *Processus*: Quod licet major pars Capituli in unum consensisset in scrutinio, tamen si publicatione & collatione factâ non fiat communis Electio, omnia reddantur irrita, quia scilicet ipsa Electio deficit, adeo ut nullus alius actus, quantumvis æquipollens, Electionis vicem supplere possit: Est enim substantiale requisitum, ut votis exquisitis, in communi publicatis & collationatis, in continenti subsequatur communis Electio, sine qua nullus potest dici esse Electus.

Unde *Passer. de Elect. Cap. 19. q. 5. N. 29.* per text. modo adductos, & innumeras alias auctoritates, solidè probat, tantam esse talis communis Electionis necessitatem ut absque illa, nominatus in Scrutinio à Papâ confirmari non possit, signanter, si omisio communis Electionis proveniat ex ignorantia, simplicitate, negligentia vel ignavia eligere habentium; ut inquit *Passer de Elect. d. Cap. 19. q. 5. n. 31.* ubi *num. 33.* subjungit quod omisio communis Electionis non solum ipsam electionem irritam reddat, ut non possit dici celebrata Electio, sed etiam irrita reddat omnia antecedentia cum ipso scrutinio, ex parte scilicet eorum qui Electionem Communem facere neglexerunt, adeo ut etiam si deficiente communi electione Electores non privarentur jure eligendi pro ea vice, pro ut privari debent, tamen novum scrutinium instituere teneantur, in quo poterunt variare, & alium nominare.

Ex quibus manifestè patet, quod in præsentis casu pro Serenissimo Principe Josepho Clemente nulla extet electio,

ac proinde frustra quæatur, an Papa Electionem de eo factam confirmare possit, cum non possit confirmari id, quod in rerum natura nunquam existit, nec in præsentiarum existat. Non entis enim nullæ sunt qualitates, nulla prædicabilia, & confirmatio semper præsupponit præexistentem actum confirmabilem, qualis actus electionis notoriè hic deficit.

Cujus porrò jactatæ Electionis non existentiam ipsi etiam Domini Capitulares, qui in personam Serenissimi Principis Clementis Josephi vota sua in Scrutinio direxerunt, idèdè palam agnoscere & fateri coguntur, ex eo, quod toti Capitulo non minus, quàm adhibitis Notariis & Testibus constet, neminem eorum similem electionem fecisse, cum tamen Sacri Canones Electionis existentiam non agnoscant, nisi Electio per unum vice suâ, & vice vel omnium, vel illorum, qui cum ipso consenserunt, in Capitulo celebrata fuerit.

De substantia enim Electionis, ut Electio dici possit, præcipuum est, ut votis exquisitis publicatis & collationatis *Per unum, clarâ voce, publicè & solemniter in Capitulo fiat Communis Electio. Per verbum singularis numeri dicendo, Ego N. vice meâ, & vice ac nomine eorum, qui mecum consenserunt talem eligo in Archi-Episcopum,* ita quidem, ut nullus alius actus electionem importare possit, sicuti probat *Barbos. de jure Eccl. univers. cap. 19. n. 22 §. ubi n. 228. inquit.* quod substantialiter requiritur, ut factâ collatione communis electio fiat & quidem expressâ & clarâ voce, nec sufficit, aliquis actus eligentium, qui Electionem importet, sed requiruntur verba ore prolata, idem repetit dictus *Barb. in Cap. sicut de Elect. in 6.* & quod de substantia sit, ut per unum fiat, & pronuntietur communis electio, expressè declarat Pontifex Nicolaus tertius in dicto Capitulo, sicut, his formalibus verbis, *sicut cum per formam Scrutini ad Electionem proceditur est per unum pronuntianda & facienda communis Electio, secundum*

dum canonica instituta, sic & per unum debet fieri, cum per formam proceditur compromissi, alioquin à pluribus facta simul Electio eo ipso viribus non subsistat. Idem expressè præcipit Papa Bonifacius ejus nominis octavus in Cap. Cum ab uno &c. de sentent. & re judicat. in 60. ubi dicit: quod cum ab uno Arbitrorum vel judicum, aliis præsentibus & mandantibus scripta sententia recitatur, perinde habeatur, ac si simul esset ab omnibus recitata, & is qui recitat, non debeat uti verbis singularis numeri, sed pluralis, ut dicat. Nos tales Judices vel Arbitri pronuntiamus in hunc modum. Secus tamen obtineat in Electione, in qua, ut censeatur evidentius unica & communis, est ab uno, vice omnium, si ve per Compromissum, si ve per scrutinium procedatur, Electionis pronuntiatio per verba singularis numeri, facienda, sunt diserta verba textus, quem ibidem glossa in figuratione casus latius exponit, & alij allegati per Barbos. in Collect. ad dictum Cap. Cum ab uno, & per eundem plenius traditur in Capit. sicut 21. de Electione in 6. &c. denique quod Electio fieri debeat in Capitulo, viva voce, ab uno, loquente in persona singulari & propria dicente. Ego N. Eligo &c. latè etiam firmat, Passerin. de Elect. Cap. 19. q. 5. n. 24. 25. & seq. Fagnan in Cap. quia propter n. 63. cum pluribus ibidem allegatis, ita quidem ut per alium actum æquipollentem electio fieri nequeat, cum verba ad Electionem sint de substantia, ubi autem verba sunt de substantia, factum aliud non sufficit, neque æquipollet, uti pariter tradit Passer. Cap. 19. q. 5. n. 24.

Quæ omnia de communi Electione per unum facienda non tantum procedunt in eo casu, quo unus tantum in scrutinio est nominatus, sed etiam in casu, quo duo vel plures in scrutinio nominati fuerint, tunc enim ad hoc, ut electio possit dici celebrata de eo, qui ab una alterave parte nominatus fuit in scrutinio, substantialiter requiritur, ut unus vice sua, & eorum qui cum ipso consenserunt, Electionem communem faciat, per verba singularis numeri dicendo, Ego N. vice
 B 3. mea

mea, & vice illorum, qui mecum consenserunt, eligo talem, uti punctualiter docet *Mandagot. de Election. in Cap. 22. & in Cap. 34.* ubi sequentia tradit.

Qua Collatione factâ statim facienda est per unum electio in Communi *Cap. in Genesi, de Elect.* ubi de hoc notatur, plene *Ludon Roman. in Cons. 209. Abb. in Cap. Quia propter Sc. Col. 6. vers. 5. tertium decimum.* Textus & Glos. & omnes Doctores *in Cap. sicut. de Elect. in 6. & in Cap. cum ab uno. de re jud. in 6.* & hoc intelligas verum esse, ubi est unus tantum modo in Scrutinio nominatus, vel etiam ubi plures sunt nominati, placet tamen omnibus, ut is solummodo eligatur, in quem major pars consensit; Cæterum ubi pluribus nominatis pars quælibet suo vult insistere nominato, tunc unus de parte quælibet, nominatum suæ partis debet eligere, mandato sibi facto ab his qui consenserunt in eundem, & si forte concordare nequeant, cui potestatem tribuant eligendi, ille tunc eligit, qui à pluribus suæ partis ad hoc fuerit deputatus, cum enim per unum Electionem fieri necesse est, ut est textus *in Cap. in Genesi. de elect.* & cum fieri non possit per plures, necesse est, quod stetur majori parti eorum, qui in unum consenserunt.

Ubi enim consenserunt in diversos, & quælibet pars vult suum eligere, tunc non dicet eligens, eligo vice omnium, sed vice illorum, qui consenserunt in eundem, & hoc debet fieri per verba singularis numeri, hætenus *Mandagot.*

Concluditur, non extare ullam Electionem pro Serenissimo Principe Josepho Clemente Bavarizæ Duce à minori parte Capituli factam.

EX quibus in facto & jure ita solide firmatis, irrefragilibus iterum resultat conclusio, quod in præsentî casu pro serenissi-